

SPRAWOZDANIE

**MIEJSKIEGO PROGRAMU
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2013 – 2016**

ZA 2013 ROK

WPROWADZENIE

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 przyjęty Uchwałą Nr XXVII/369/2013 Rady Miasta Sopotu w dniu 5 kwietnia 2013 roku ma być gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

Najważniejszą dla realizacji niniejszego Programu jest ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ma ona na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Głównym celem Programu jest zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie, poprzez budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Zasadniczym celem Programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych, o dużej szkodliwości społecznej.

Koordynatorem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, przy współpracy z następującymi podmiotami:

- Policja,
- Sąd,
- Prokuratura Rejonowa,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ochrona zdrowia,
- przedszkola, szkoły, inne placówki (np. dom dziecka),
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna,
- organizacje pozarządowe,
- media,
- Straż Miejska,
- Kościoły.

REALIZACJA CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH PROGRAMU W 2013 ROKU

Cel 1. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizował zadania zgodnie z:

- Ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2005 r. (Dz.U. Nr 180 poz.1493),
- Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” z 2011 r. (Dz.U Nr 209 poz. 1245),
- Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2016.

W okresie sprawozdawczym powołano nowy skład Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Zarządzeniem Nr 932/2013 Prezydenta Miasta Sopotu z dnia 21 maja 2013 roku. W skład Zespołu weszło 14 przedstawicieli: jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Oświaty, Ochrony zdrowia, Organizacji pozarządowych, Kuratorów sądowych, Prokuratury.

Zespół może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W roku sprawozdawczym powołano 67 grup roboczych.

Cel 2. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy.

Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz w wielu przedszkolach przez cały rok zawarta była informacja na temat dostępnych form pomocy ofiarom i sprawcom przemocy. W placówkach oświatowych informacje nt. przeciwdziałania przemocy umieszczane były na tablicach informacyjnych, odbywały się zajęcia z rodzicami, radami pedagogicznymi.

Wszystkie przedszkola i szkoły na terenie Sopotu posiadają regulamin, procedurę wewnętrzną lub procedurę zewnętrzną stosowaną w przypadku zaistnienia przemocy w rodzinie dziecka.

W ramach zajęć edukacyjnych w szkołach prowadzono warsztaty, zajęcia edukacyjne, spotkania tematyczne nt. przemocy, realizowano szkolne programy wychowawcze i profilaktyczne.

Cel 3. Podniesienie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

Specjaliści brali udział w szkoleniach:

- W okresie sprawozdawczym odbyła się konferencję pt. „**Institucje w służbie dziecku krzywdzonemu – Jak skutecznie organizować pomoc?**” W konferencji wzięło udział 54 przedstawicieli sopockich instytucji i organizacji tj. szkół, przedszkoli, żłobków oraz pracownicy sopockiego Ośrodka Terapii Uzależnień, Urzędu Miasta, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Odbyły się następujące szkolenia:

- procedura Niebieskiej Karty dla pracowników socjalnych MOPS w Sopocie,
- szkolenie z prawnikiem w zakresie procedury Niebieskiej Karty i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego,
- szkolenie dla przedstawicieli oświaty dotyczące procedury Niebieskiej Karty.

Cel 4. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy wyższego poziomu bezpieczeństwa oraz kompleksowego wsparcia poprzez:

- udostępnienie nowego miejsca, o wyższym standardzie w postaci Mieszkania Chronionego dla osób doświadczających przemocy, które w 2013 zostało przekazane na ww. cel. Mieszkanie znajduje się w Sopocie przy ul. Armii Krajowej; w roku 2013 z takiego miejsca skorzystały 2 dorosłe osoby i 1 dziecko.
- w okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, Punkt Interwencji Kryzysowej udzielił pomocy w zakresie przemocy domowej 162 osobom. Ponadto 94 osoby skorzystały z porady prawnej z powodu przemocy.

Cel 5. Objęcie osób stosujących przemoc w rodzinie programem korekcyjno-edukacyjnym.

Realizowany był program korekcyjno – edukacyjny, do udziału w którym zgłoszono 20 osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel 6. Wdrożenie programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W ramach prowadzonych programach terapeutycznych terapii uzależnień w Ośrodku Promocji Zdrowia i Terapii Uzależnień SPZOZ w Sopocie poruszana jest problematyka przemocy w rodzinie. W Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej prowadzony był program pt. *Trening agresji* dla dzieci klas IV – VI.

PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

1. Uruchomienie procedury NK

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2012	2013
1.	Liczba założonych NK	5	33	97
2.	Liczba środowisk, w których założono NK	5	32	74
3.	Liczba środowisk, w których zamknięto NK	0	13	23

2. Statystyki dotyczące Niebieskich Kart założonych przez instytucje do tego powołane w 2013 roku.

Lp.	Nazwa instytucji	Liczba kart	Uwagi
1.	Policja Sopot	63	1 Niebieska Karta została założona przez Policję w Gdyni i przestana do Sopotu zgodnie z miejscem zamieszkania osób wskazanych w karcie
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sopocie	3	---
3.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie	23	---
4.	Ochrona Zdrowia	0	---
5.	Oświata	8	---
6.	SUMA	97	---

3. Prowadzone grupy robocze.

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2012	2013
1.	Liczba prowadzonych grup roboczych	5	27	67

4. Przekazanie spraw do Sądu Rodzinnego i Prokuratury.

Lp.	Wyszczególnienie	2011	2012	2013
1.	Liczba spraw skierowanych do Sądu Rodzinnego i Prokuratury	0	2	30

MONITORING PROGRAMU – 2013 ROK

Monitorowanie programu prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie, na podstawie zebranych informacji, przekazywanych przez jednostki uczestniczące w realizacji.

Wskaźniki osiągnięcia celów są mierzone systematycznie w okresach rocznych sprawozdań zgodnie z tabelą poniżej.

Lp.	Działanie	Nazwa wskaźnika	Wartość	Realizator	Uwagi
1.	Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.	— ilość członków zespołu	14	Prezydent Miasta Sopotu	---
2.	Upowszechnianie informacji o formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom doświadczającym i stosującym przemoc w rodzinie m.in. na stronach internetowych, w mediach, plakatach, ulotkach i broszurach dotyczących zjawiska przemocy rodzinie.	— liczba rozpowszechnionych w ogólnodostępnych miejscach publicznych informatorów, ulotek, broszur, plakatów	0	Zespół Interdyscyplinary	---
		— liczba osób korzystających z pomocy socjalnej, psychologicznej, pedagogicznej i prawnej	1 700		Szacowana ilość osób, które w ramach prowadzonej pracy socjalnej uzyskały informację na temat przemocy.
		— ilość zgłaszanych spraw do instytucji (MOPS, Policja, Sąd, Prokuratura)	105		Liczba osób, które zgłosiły problem przemocy domowej.
3.	Opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie.	— ilość opracowanych programów profilaktycznych	8	Zespół Interdyscyplinary, MOPS Sopot	Programy profilaktyczne były realizowane w przedszkolach w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, także przez Stowarzyszenie „Sopocki Dom”.
		— ilość zrealizowanych programów profilaktycznych	8		
4.	Przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń pogłębiających wiedzę z zakresu przemocy domowej dla policjantów, strażników miejskich, pracowników pomocy społecznej, pedagogów i psychologów szkolnych, nauczycieli, kuratorów społecznych, lekarzy pierwszego kontaktu, pielęgniarek i higienistek szkolnych, księży i wolontariuszy.	— liczba osób przeszkolonych z zakresu przemocy domowej	41	Zespół Interdyscyplinary	---
5.	Systematyczne organizowanie akcji informacyjnych skierowanych np. do świadków przemocy, happeningów i lokalnych spotkań z mieszkańcami.	— ilość zorganizowanych akcji i happeningów	0	Zespół Interdyscyplinary	---

6.	Edukacja dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie z trudnymi emocjami, stresem, rozwiązywanie konfliktów.	— liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach edukacyjno – informacyjnych	735	Zespół Interdyscyplinarny	
7.	Przygotowanie bazy danych na temat instytucji zajmujących się na terenie Sopotu problemem przemocy, systematyczne uaktualnianie bazy danych wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio problemem przemocy w rodzinie wraz z podejmowanymi przez nie działaniami.	— liczba instytucji udzielającej pomocy osobom uwikłanym w przemoc	5	Zespół Interdyscyplinarny	Została stworzona baza danych sopockich instytucji zajmujących się problemem przemocy.
8.	Utworzenie grupy superwizyjnej dla osób zajmujących się problematyką przemocy m.in. dla pracowników socjalnych, kuratorów społecznych, wychowawców placówek opiekuńczo-wychowawczych; policjantów.	— liczba osób uczestniczących w superwizji	0	Zespół Interdyscyplinarny	Superwizja prowadzona jest w MOPS dla pracowników socjalnych i pracowników Punktu Interwencji Kryzysowej.
9.	Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doznających przemocy oraz ich rodzin.	— liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego i prawnego	162	MOPS Sopot	Osoby doświadczające przemocy korzystające z poradnictwa wymienionych specjalistów w MOPS w Sopocie.
10.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym.	— liczba osób korzystająca z IMN w Sopocie	3	MOPS Sopot	---
11.	Zapewnienie bezpiecznego schronienia dzieciom krzywdzonym w wyniku przemocy domowej.	— liczba dzieci odebranych z rodzin biologicznych	0	MOPS Sopot, Dom Dziecka	---
		— liczba dzieci umieszczonych w placówkach lub rodzinnej pieczy zastępczej	0		---
12.	Tworzenie infrastruktury mającej zwiększyć poziom bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy.	— liczba interwencyjnych miejsc noclegowych dla osób doświadczających przemocy	3	Zespół Interdyscyplinarny	Miejsca w Interwencyjnym Miejscu Noclegowym.
		— ilość miejsc przystosowanych do przesłuchań dzieci dotkniętych przemocą	1		Miejsce znajduje się w KMP w Sopocie.
		— liczba miejsc w Mieszkanu Chronionym dla osób stosujących przemoc w rodzinie	1		---
13.	Prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia i zajęć socjoterapeutycznych dla osób doznających przemocy.	— liczba osób doznających przemocy uczestniczących w grupie terapeutycznej, grupie wsparcia lub w zajęciach socjoterapeutycznych	16	MOPS Sopot, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna	---

14.	Realizowanie programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie miasta Sopotu.	— liczba osób korzystająca z oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych	20	MOPS Sopot	---
15.	Opracowanie i realizowanie programu psychologiczno-terapeutycznego zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	— ilość opracowanych programów	0	MOPS Sopot, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna	---
		— ilość uczestników programów psychologiczno – terapeutycznych	0		---

ŚRODKI FINANSOWE PRZEZNACZONE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Na realizację programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w okresie 2013 przeznaczono 5 000 zł, wydatkowanych z Rozdziału 85205 *Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie*. Nie uwzględnione są koszty wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w poszczególnych jednostkach i podmiotach realizujących Program.

Lp.	Wyszczególnienie	Środki finansowe przeznaczone na działania w zł
1.	Szkolenie	1 200
2.	Zorganizowanie konferencji pt. „Instytucje w służbie dziecku krzywdzonemu – Jak skutecznie organizować pomoc?”	3 800
3.	SUMA	5 000

WNIOSKI

1. w roku 2013 wzrosła ponad 100% liczba zakładanych „niebieskich kart”,
2. konieczna była zmiana organizacji pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym grup roboczych.

KIERUNKI NA LATA NASTĘPNE

1. zmiana organizacji pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym grup roboczych,
2. przeprowadzenie interdyscyplinarnych szkoleń dla członków grup roboczych,
3. doskonalenie współpracy między służbami zajmującymi się przemocą,
4. przeprowadzenie kampanii edukacyjnej dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie.